

13. Schema tweede studiejaar – cohort 2016

European Credit Transfer System

VAK	Bachelor 3 ^e semester		Bachelor 4 ^e semester		Cursusjaar EC
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	
Integratiecolleges	-	X	-	-	X
Themadagen	-	-	-	X	X
Persoonlijke en praktische vorming	X	X	X	X	X
Master I/II kritiekcollege	X	X	X	X	X
Dogmatiek 1	-	-	-	2,5	2,5
Ethiek 1	-	-	2,5	-	2,5
Evangelistiek/Missiologie 2	2,5	-	-	-	2,5
Exegese Oude Testament 1	-	-	-	2,5	2,5
Exegese Nieuwe Testament 1	-	-	2,5	-	2,5
Grieks 5 , 6	5	-	5	-	10
Hebreeuws 4 , 5 , 6	2,5	2,5	-	2,5	7,5
Kerkgeschiedenis 1 , 2	2,5	5	-	-	7,5
Nederlandse kerkgeschiedenis	-	-	5	-	5
Nieuwe testament 1	-	-	-	5	5
Oude Testament 1	-	5	-	-	5
Poimeniek 1	-	2,5	-	-	2,5
Keuzevak *	2,5	-	-	2,5	5
TOTAAL	15	15	15	15	60

* Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzevakken [pagina 76v](#) aan het einde van de bachelor.

Voor vakken aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Persoonlijke en praktische vorming

<i>Docent</i>	H. Wijma, MLD en mw. J.W. van der Zande-de Roo	<i>Vakcode</i>	BaC-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium, persoonlijk gesprek en portfolio, waarin opgenomen de opdrachten en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het verwerven en ontwikkelen van basale persoonlijke en praktische vaardigheden en inzichten, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student.

De student verwerft in dat kader:

- kennis van de betekenis van manifesteren en verbinden;
- basale kennis van communicatievaardigheden;
- kennis van de (eigen) kernkwaliteiten;
- enige kennis van transactionele analyse en weet dit op basale wijze praktisch toe te passen;
- kennis van de betekenis van het invloed hebben en macht uitoefenen;
- vaardigheid in het opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan.

Eindtermen 18 t/m 20, 22 t/m 24

Leerlijnen Schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges 12 uur
Gesprekken met mentor-hoogleraar (1) en persoonlijk begeleider (2) 2,5 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen t.b.v. portfolio 2,5 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Verslag van drie bijgewoonde pastorale gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
- Persoonlijk ontwikkelingsplan.

Aanbevolen literatuur

Persoonlijke ontwikkeling

- Adriaansen, M. en J. Caris, *Elementaire sociale vaardigheden* (Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2011³).
- Dieterich, M., *Ontspannen leven. Omgaan met stress en spanningen* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1998).
- Horst, Willem van der, *Met beide benen op de grond. God ontdekken in je levensverhaal* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2014).
- Seiwert, L.J. e.a., *Het ABC van de persoonlijkheid. Uzelf en anderen beter begrijpen met het DISC persoonlijkheidsprofiel* (Remchingen: Persolog, 2012⁸).

Studievaardigheden

- Vloeberghs, Isabelle, *Focus op faalangst. Faalangst begrijpen en aanpakken* (Brussel: University Press Antwerp, 2015²).
- Tigchelaar, Mark, *Lezen, weten en niet vergeten* (Houten: Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum, 2015).

Communicatie

- Schulz von Thun, F., *Hoe bedoelt u? Een psychologische analyse van de menselijke communicatie* (Groningen: Wolters-Noordhoff, 2003²).
- Smit, J.H., *Tot de kern komen. De kunst van het pastorale gesprek* (Kampen: Kok, 2007²).

Kernkwaliteiten

- Ofman, D., *Hé ik daar...?! Ontdek en ontwikkel je persoonlijke kernkwaliteiten met het kernkwadrant* (Utrecht: Servire, 2007).

Transactionele analyse

- Roosjen, G., 'Leven of Overleven'; M. van der Does, 'Strooms', in: M. Kouwenhoven (ed.), *Transactionele Analyse in Nederland* (Ermelo: Algemeen Nederlands Instituut voor Transactionele Analyse, 1991).
- Thunnissen, Moniek & Anne de Graaf (eds.), *Leerboek Transactionele Analyse* (Utrecht: De Tijdstroom, 2013).

Invloed en macht

- Kessler, V. e.a., *Macht in de gemeente. Over machtsfiguren en machtsmisbruik in de kerk* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2002).
- Mulder, M., *De logica van Macht* (Schiedam: Scriptum, 2004).
[<http://lifehacking.nl/persoonlijke-ontwikkeling/gratis-boek-downloaden-de-logica-van-de-macht-pdf/>]

Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij [Persoonlijke en praktische vorming A-jaar](#).

Bijzonderheden Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men [OnderwijsOnline](#), paragraaf 2.5 onder Algemene Informatie 2017/2018.

Evangelistiek/Missiologie 2

Urban Mission in Nederland

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	BaB-EM2
<i>Toetsvorm</i>	Bijdrage aan werkcollege, vergelijkend leesverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	Evangelistiek/Missiologie 1

Leerdoelen

- Het benoemen, beschrijven, onderscheiden van de Bijbelse en theologische grondlijnen van de Bijbelse en theologische grondlijnen van Urban Mission;
- het samenvatten en theologisch-praktisch duiden van de ontwikkeling en geschiedenis van urbanisatie, toegespitst op Nederland;
- het reflecteren op mogelijkheden, kansen en problemen van missionaire aanwezigheid in een stadssituatie.

Eindtermen 1, 2, 6, 7, 9, 11, 15, 23, 24

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude

Studielast Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 11 uur
Zelfstudie 50 uur

Toetseisen Toetsing vindt plaats door middel van een door de student te schrijven vergelijkend leesverslag (in de vorm van een kerkbladartikel van max. 4.000 wrd.) waaruit zelfstandige, kritische en analyserende verwerking, met daarin beargumenteerde beoordeling, blijkt van de collegestof en de inhoud van de volgende literatuur:

- Hart, Joep de, *Zwevende gelovigen. Oude religie en nieuwe spiritualiteit* (Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2013 – als pdf te downloaden via de website van het SCP), 11-98. [87 p. cat. 3 → 9 uur]
- Paas, Stefan, *Jezus als Heer in een plat land. Op zoek naar een Nederlands evangelie* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2001), 7-200. [193 p. cat. 3 → 20 uur]
- Paas, Stefan, *Vreemdelingen en priesters. Christelijke missie in een postchristelijke omgeving* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2015), 17-243. [226 p. cat. 3 → 21 uur]

Aanbevolen literatuur

- Keller, Tim, *Centrum Kerk. Het evangelie midden in je stad* (speciale Nederlandse editie onder redactie van Stefan Paas) (Franeker: Van Wijnen, 2014).
- Noort, G. e.a., *Als een kerk opnieuw begint. Handboek voor missionaire gemeenschapsvorming* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008).
- Paas, S., *De werkers van het laatste uur. De inwijding van nieuwkomers in het christelijk geloof en in de christelijke gemeente* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2003).

Grieks 5

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaB-G5
<i>Toetsvorm</i>	Tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	6 november, herkansing 18 januari	<i>Colleges</i>	2x2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Grieks 4 gevolgd of eindexamen Grieks middelbare school met een voldoende afgelegd

Leerdoelen De student consolideert en verdiept zijn kennis van de Griekse syntaxis en is in staat onderdelen hiervan uit te leggen (kennis) en aan te wijzen in de teksten (inzicht). Ook verwerft hij kennis van de specifieke grammaticale verschijnselen in het NT en is in staat deze uit te leggen (kennis) en aan te wijzen in de teksten (inzicht). Verder maakt de student kennis met de teksten van Lucas en Johannes en is hij aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in deze teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/inzicht). Daarnaast kan hij aangeven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse grondtekst zijn omgegaan (toepassing).

Eindtermen 1

Leerlijnen Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges, instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 48 uur
Zelfstudie 74 uur

Toetseisen

- Actieve participatie tijdens colleges.
- Tentamen:
  - Syntaxis van het NT zoals beschreven in de grammaticasyllabus.
  - Handelingen 1, 2 en 16, Johannes 15 en Openbaring 1.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur* (Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶).
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later).
- Louw, J.P. & E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains* (New York: United Bible Societies, 1988 of later).
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament* (Vught: Skandalon, 2009).
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸) (verplicht aan te schaffen).
- Rijksbaron, A. e.a., *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks* (Lunteren: Hermaion, 2000).
- Zerwick, M. & M. Grosvenor, *A grammatical analyses of the Greek New Testament* (Roma: Editrice Pontificio Instituto Biblico, 1996⁵ of later).
- Computerprogramma *BibleWorks 9.0*.

Hebreeuws 4

<i>Docent</i>	H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	BaB-He4
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	17 oktober, herkansing 5 januari	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 2 met goed gevolg afgelegd, colleges Hebreeuws 3 gevolgd

Leerdoelen De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-3 verworven kennis en vaardigheden;
- heeft basale kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;

	<ul style="list-style-type: none"> - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden); - kan eenvoudige Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.
<i>Eindtermen</i>	1, 2
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 22 uur (11 x 2 uur) Zelfstudie 10 uur Schriftelijk werkstuk 20 uur
<i>Toetseisen</i>	<p><i>Schriftelijk werkstuk:</i> Een geannoteerde vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 30 verzen; door de docent op te geven).</p> <p><i>Tentamen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Herhaling van de stof van Hebreeuws 1-3. ◦ Hand-out syntaxis Bijbels Hebreeuws. ◦ Baasten, M.F.J. & W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i> (Leiden: Brill, 2012), Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (werkwoord 121-140). ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen (Leiden: Brill, 2012). ◦ Schnittjer, Gary E., <i>Biblical Hebrew Vocabulary Builder: Terms Used Ninety-nine to Fifty Times</i> (ScriptureWorkshop.com, 2011), section nineteen (http://scriptureworkshop.com/bh/vocab.html). ◦ Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 50 verzen).
<i>Te gebruiken</i>	<p><i>Editie Hebreeuwse Bijbel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Biblia Hebraica Stuttgartensia</i> (BHS) (Stuttgart, 1977 of later). - Of: <i>Biblica Hebraica Quinta</i> (BHQ) (Stuttgart, 2004 en later). <p><i>Grammatica's:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Gesenius W. e.a., <i>Gesenius' Hebrew Grammar, as Edited and Enlarged by the Late E. Kautzsch</i> (trans. A.E. Cowley) (Oxford: Clarendon Press, 1910² of later). - Joüon, P. & T. Muraoka, <i>A Grammar of Biblical Hebrew</i> (2 delen) (Roma: Editrice Pontificio Istituto Biblico, 1991 of later). - Waltke, B.K. & M. O'Connor, <i>An Introduction to Biblical Hebrew Syntax</i> (Winona Lake: Eisenbrauns, 1990). <p><i>Woordenboeken:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Broers, P.D.H., <i>Woordenboek van het Bijbels Hebreeuws</i> (Nieuw-Lekkerland: De Haan Boeken, 2007 of later). - Clines, D.J.A. (ed.), <i>The Dictionary of Classical Hebrew</i>. 8 Volumes (Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993-2011). - Gesenius, W. & F. Buhl, <i>Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament</i> (Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915¹⁶ of later). - Koehler, L. & W. Baumgartner, <i>Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum</i> (Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973). - VanGemeren, W.A. (ed.), <i>New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis</i>. 5 Volumes (Carlisle: Paternoster, 1997). <p><i>Bijbelsoftware:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - BibleWorks (BW). - Stuttgarter Elektronische Studiebijbel (SESB).

Kerkgeschiedenis 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	BaB-K1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	26 oktober, herkansing 4 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	Inl. Kerkgeschiedenis

<i>Leerdoelen</i>	Kennis en inzicht verkrijgen in de hoofdlijnen van de vroege kerk- en theologiegeschiedenis voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 3, 6 t/m 8
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, onderzoeken, discussiëren en argumenteren, psycho-sociale attitude
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges waarin o.a. bronteksten worden geanalyseerd 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hauschild, Wolf-Dieter & Volker Henning Drecol, <i>Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuausgabe</i> (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016), §1-§5.11. [305 p. cat. 2 → 61 uur] ◦ Collegestof.

Hebreeuws 5

<i>Docent</i>	H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	BaB-He5
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	12 januari, herkansing 23 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 2	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 3 met goed gevolg afgelegd

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderhoudt de bij Hebreeuws 1-4 verworven kennis en vaardigheden; - verdiept zijn kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws; - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden); - kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 8
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur Collegevoorbereiding 15 uur (5 x 3 uur) Zelfstudie 11 uur Schriftelijk werkstuk 35 uur
<i>Toetseisen</i>	<p><i>Schriftelijk werkstuk:</i></p> <p>Een geannoteerde analyse en vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 60 verzen, door de docent op te geven).</p> <p><i>Tentamen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Herhaling van de stof van Hebreeuws 1-4. ◦ Baasten, M.F.J. & W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i> (Leiden: Brill, 2012), Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (werkwoord 141-160). ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen (Leiden: Brill, 2012).

- Schnittjer, Gary E., *Biblical Hebrew Vocabulary Builder: Terms Used Ninety-nine to Fifty Times* (ScriptureWorkshop.com, 2011), section, twenty-one (<http://scriptureworkshop.com/bh/vocab.html>).
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 60 verzen).

Te gebruiken - Zie onder [Hebreeuws 4](#).

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Vakcode</i>	Ba-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde C-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	20 en 21 december (integratiecolleges) 7 t/m 9 mei (themadagen)

Leerdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 10, 13, 16, 21, 23

Leerlijnen Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- themadagen 18 uur
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzevak e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzevak volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen maximaal 3x gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

Kerkgeschiedenis 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	BaB-K2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, paper	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	9 januari, herkansing 10 april	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 2	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1

Leerdoelen Kennis en inzicht verkrijgen in de hoofdlijnen van de middeleeuwse kerk- en theologiegeschiedenis voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.

Eindtermen 1, 3, 6 t/m 8

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, onderzoeken, discussiëren en argumenteren, psycho-sociale attitude

Studielast Colleges 18 uur
Paper 20 uur
Zelfstudie 102 uur

Toetseisen

- Hauschild, Wolf-Dieter & Volker Henning Drecol, *Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuausgabe* (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus 2016), §5.12-§10. [400 p. cat. 2 → 82 uur]
- Paper van 4-6 A4's (2.600-3.200 wrd.) over een theologische tekst (of historisch document) van 40-50 p. Een lijst van teksten waaruit gekozen kan worden, wordt beschikbaar gesteld. [→ 20 uur]
- Collegestof. [→ 20 uur]

Oude Testament 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	BaB-OT1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	1 februari, herkansing 5 april	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 t/m 3

Leerdoelen De student:

- kan de eigen aard van het Oude Testament als eerste deel van de Bijbel en de gereformeerde theologische uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Oude Testament omschrijven;
- kan uiteenzetten wat de elementaire inleidingsvragen per oudtestamentisch Bijbelboek (of groep van Bijbelboeken) zijn en deze mede op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren;
- kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Oude Testament (dit betreft zowel de oudtestamentische canon in zijn geheel als de afzonderlijke Bijbelboeken) beschrijven;
- is in staat om de inhoud van elk oudtestamentisch boek in hoofdlijn te reproduceren;
- weet waar hij materiaal voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden.

Eindtermen 5, 6, 10, 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden, psycho-sociale attitude

Studielast Hoorcolleges, met name te besteden aan de vragen van de algemene canoniek (problematiek van de afsluiting en de grenzen van de canon, het gezag, de groei en de eenheid van de canon) 12 uur
Werkcolleges, te besteden aan enkele problemen uit de bijzondere canoniek (groepjes

studenten leiden hiertoe een bespreking met powerpointpresentatie) 6 uur
 Collegevoorbereiding 10 uur
 Zelfstudie: literatuurtentamen 112 uur

- Toetseisen*
- Dictaat inhoud oudtestamentische boeken. [→ 34 uur]
  - Dillard, R.B. & Temper Longman III, *An Introduction to the Old Testament* (Leicester: Apollos, 2007²), 38-119. [80 p. cat. 3 → 11 uur]
  - Vriezen, Th.C. & A.S. van der Woude, *Oud-Israëlitische en vroegjoodse literatuur* (Kampen: Kok, 2000¹⁰), 121-392. [270 p. cat. 1/2 → 62 uur]
  - Collegedictaat. [→ 5 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Arnold, B.T., *Introduction to the Old Testament* (Cambridge: University Press, 2014).
  - Beckwith, R., *The Old Testament Canon of the New Testament Church and its Background in Early Judaism* (London: SPCK, 1985).
  - Treballe Barrera, J.C., *The Jewish Bible and the Christian Bible. An Introduction to the History of the Bible* (Leiden: Brill, 1998).
  - Zenger, E. e.a. (eds.), *Einleitung in das Alte Testament* (Stuttgart: Kohlhammer 2012⁸).

Poimeniek 1

<i>Docent</i>	Dr. J.W. van Pelt	<i>Vakcode</i>	BaB-Poi
<i>Toetsvorm</i>	Tentamen en reflectieverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	19 januari, herkansing 6 april	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 2	<i>Instapeis</i>	PPV , Ontwikkelingspsychologie

- Leerdoelen*
- Kennis van belangrijkste stromingen op het gebied van het pastoraat.
  - Inzicht in het specifieke karakter van pastorale zorg temidden van allerlei vormen van hulpverlening, alsmede de eigen aard van gereformeerd pastoraat.
  - Initieel verwerven van praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.

Eindtermen 4 t/m 6, 8 t/m 11, 14 t/m 22, 24

Leerlijnen Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude

- Studielast*
- Colleges (te besteden aan een inleiding in de poimeniek en een aantal belangrijke thema's in het pastoraat, organisatie en uitvoering van pastorale gesprekken, het omgaan met pastorale situaties aan de hand van verschillende casus) 9 uur
  - Praktische opdracht (het voeren van pastorale gesprekken en daarvan schriftelijk verslag doen) 13 uur
  - Collegevoorbereiding 4 uur
  - Zelfstudie 44 uur

- Toetseisen*
- Heitink, G., *Pastorale zorg. Theologie, differentiatie, praktijk* (Kampen: Kok, 1998 of later), hfdst. 3-6, 8 en 13. [100 p. cat. 2 → 20 uur]
  - Meulen, H.C. van der (ed.), *Liefdevol oog en open oor. Handboek pastoraat in de christelijke gemeente* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2010⁴), hfdst. 6 t/m 9. [168 p. cat. 3 → 24 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Assink, M. (ed.), *De praktijk van het ambt. Handreiking aan nieuwe ambtsdragers* (Barneveld: De Vuurbaak, 2012).
  - Blok, J., *Bitterzoet. Een handreiking voor zieken en hun omgeving* (Barneveld: Plateau, 2006).
  - Bukowski, P., *De Bijbel ter sprake brengen. Een basisvraag in het pastoraat* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2003).
  - Klein Kranenburg, E.S., *Trialoog. De Derde in het pastorale gesprek* (Den Haag: Boekencentrum, 1988).
  - Kramer-Hasselaar, G., *In gesprek. Handreiking gespreksvoering in het pastoraat* (Utrecht: Kok, 2011).
  - Koole, D. en W.H. Velema (eds.), *Uit liefde tot Christus en Zijn gemeente. Een*

handreiking aan de ouderling (Kampen: Kok, 1982).

- Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief. De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat* (Heerenveen: Groen, 1999).
- Rietberg, C. e.a., *Handboek voor kinder- en jeugdpastoraat* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2012).
- Smit, J., *Tot de kern komen. De kunst van het pastorale gesprek* (Kampen: Kok, 2006).
- Vries, R.J. de, *Gods Woord verandert mensen. Een praktisch-theologisch onderzoek naar het veranderingsconcept in de pastorale theologie van Eduard Thurneysen* (Gorinchem: Narratio, 2008).

Bijzonderheden - Het vak moet in samenhang worden gezien met de vakken [ontwikkelingspsychologie](#), [pastorale psychologie](#) en [PPV](#).

Ethiek 1

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Vakcode</i>	BaB-Eth1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	12 april, herkansing 29 juni	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Verwerven van kennis van en inzicht in ethiek, christelijke ethiek, het eigene van christelijk-theologische ethiek, en haar plaats tussen andere vormen van morele bezinning, de verhouding tussen dogmatiek en ethiek, en enkele kernbegrippen uit de morele bezinning.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoor-/werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Honecker, Martin, *Einführung in die Theologische Ethik. Grundlagen und Grundbegriffe* (Berlin: De Gruyter, 1990), 1-40, 83-243. [200 p. cat. 1/2 → 58 uur]
- Collegedictaat. [→ 3 uur]

Aanbevolen literatuur

- Douma, J., *Grondslagen. Christelijke ethiek 1* (Kampen: Kok, 1999).
- Keeling, Michael, *The Foundations of Christian Ethics* (Edinburgh: T&T Clark, 1990¹/1994²).
- Kress, Hartmut, 'Theologische Ethik', in: Hartmut Kress & Karl Fritz Daiber, *Theologische Ethik–Pastoralsoziologie. Grundkurs Theologie VII* (Stuttgart: Kohlhammer, 1996).

Exegese Nieuwe Testament 1

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakcode</i>	BaB-ENT1
<i>Toetsvorm</i>	Groepsverslag en eindpaper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Oriëntatie NT , Inleiding exegese en colleges Grieks 5 voldoende hebben afgerond

Leerdoelen De student:

- verwerft initiële vaardigheden in de uitleg van het Nieuwe Testament. De in het vak Inleiding exegese NT verworven kennis en vaardigheden worden toegepast en verder ontwikkeld;
- krijgt in hoorcolleges inzicht in het exegetische proces;

- oefent in groepswerk in het zelfstandig exegetiseren van een opgegeven perikoop;
- weet daarin op een vruchtbare manier met anderen samen te werken;
- leert het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant te presenteren;
- vervaardigt een eerste eigen exegetische van een perikoop (in overleg met de docent vast te stellen).

De keuze van de perikopen is zodanig gevarieerd dat in het geheel van het curriculum de diverse nieuwtestamentische boeken en hoofden aan de orde komen.

Eindtermen 1 t/m 5, 13, 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepswerkstuk 21,5 uur
Zelfstudie en paper 35 uur

Aanbevolen literatuur

- Berger, Klaus, *Exegese des Neuen Testaments. Neue Wege vom Text zur Auslegung* (Heidelberg: Quelle & Meyer: 1991).
- Fee, Gordon D., *Exegese van het Nieuwe Testament: Een praktische handleiding* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2001).
- McKnight, Scot, *Introducing New Testament Interpretation* (Grand Rapids: Baker, 1996).
- Schnelle, Udo, *Einführung in die neutestamentliche Exegese* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2014).
- Op [OnderwijsOnline](#) wordt een lijst met aanbevolen commentaren aangeboden.

Bijzonderheden - De hoor- en werkcolleges Exegese NT 1 en [Exegese NT 2](#) worden gecombineerd.

Grieks 6

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaB-G6
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en presentatie	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	3 april, herkansing 9 juni	<i>Colleges</i>	2x2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Grieks 5 gevolgd

Leerdoelen De student maakt kennis met de teksten van Paulus, Petrus en Jacobus en is aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in deze teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/inzicht). Verder is de student in staat aan te geven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse grondtekst zijn omgegaan (toepassing). Tenslotte is de student in staat een stuk Griekse tekst aan zijn medestudenten uit te leggen (kennis/inzicht/toepassing).

Eindtermen 1

Leerlijnen Praktische vaardigheden, samenwerken, mondeling presenteren, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 48 uur
Vorbereiding presentatie 10 uur
Zelfstudie 64 uur

Toetseisen

- Actieve participatie tijdens colleges.
- Presentatie.
- Tentamen: Filippenzen 1, 2, en 3, Hebrëen 1 en 2, 1 Petrus 2, 3:1-7 en Jacobus 1.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur* (Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶).
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later).

- Louw, J.P. & E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains* (New York: United Bible Societies, 1988 of later).
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament* (Vught: Skandalon, 2009).
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸) (verplicht aan te schaffen).
- Rijksbaron, A. e.a., *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks* (Lunteren: Hermaion, 2000).
- Sumney, Jerry L., *Philippians, A Greek Student's Intermediate Reader* (Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2007).
- Zerwick, M. & M. Grosvenor, *A grammatical analyses of the Greek New Testament* (Roma: Editrice Pontificio Instituto Biblico, 1996⁵ of later).
- Computerprogramma *BibleWorks 9.0*.

Nederlandse Kerkgeschiedenis na 1500

<i>Docent</i>	Mw. drs. C.Th. Boerke	<i>Vakcode</i>	BaB-NKG
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	27 maart, herkansing 19 juni	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Geen

Leerdoelen Kennis van het ontstaan, de geschiedenis en de theologische ontwikkelingen van de kerk in de Nederlanden in de 16^e-20^e eeuw en inzicht in de eigen aard, betekenis en relevantie daarvan.
Kennis van de kerkelijke kaart van Nederland en deze historisch en theologisch kunnen verklaren, met bijzondere aandacht voor de breedte en variatie van het gereformeerd protestantisme.
In staat zijn bronteksten uit de Nederlandse kerkgeschiedenis van de 16^e-20^e eeuw historisch en theologisch te duiden en te analyseren.

Eindtermen 5, 6, 8, 15

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 7,5 uur
Zelfstudie 114,5 uur

Toetseisen

- Golverdingen, M., *Kleine geschiedenis van de gereformeerde gezindte. Een ontwikkeling in hoofdlijnen* (Heerenveen: Groen, 2006), 75-145. [70 p. leesstof → 6 uur]
- Rasker, A.J., *De Nederlandse Hervormde Kerk vanaf 1795. Geschiedenis, theologische ontwikkelingen en de verhouding tot haar zusterkerken in de negentiende en twintigste eeuw* (Kampen: Kok, 2000³), 19-200. [180 p. cat. 2 → 36 uur].
- Selderhuis, H.J. (ed.), *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis* (Kampen: Kok, 2010²), 236-361, 395-446, 471-487, 529-538, 739-864. [325 p. cat. 2 → 65 uur]
- Collegestof. [→ 7,5 uur]

Dogmatiek 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	BaB-Do1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	22 juni, herkansing 24 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:
- kan verschillende opvattingen weergeven over de aard en taakstelling van dogmatiek en systematische theologie;

- is in staat deze opvattingen te vergelijken en te waarderen;
- kan verschillende methoden van dogmatiek onderscheiden en waarderen;
- kent de systematisch-theologische posities van sleutelfiguren uit de geschiedenis van de dogmatiek op hoofdlijnen;
- kan de problematiek van de verhouding van theologie, Schrift en cultuur beschrijven en waarderen;
- kan verschillende aspecten die in de prolegomena van de theologie ter sprake komen (Bijbel, Jezus, rede, ervaring, wereld, cultuur, traditie, religie) beschrijven;
- kan een enigermate complexe theologische argumentatie analyseren.

Eindtermen 4 t/m 6, 8, 10, 15, 16

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 12 uur
 Zelfstudie 49 uur
 De voorbereiding van de colleges bestaat uit onderdelen van de genoemde literatuur onder 'toetseisen'.

- Toetseisen*
- Berkhof, H., *Inleiding in de studie van de dogmatiek* (Kampen: Kok, 1982). [100 p. cat. 3 → 14 uur]
  - Brink, G. van den & C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek. Een inleiding* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2012), 19-112, 152-188. [130 pag. cat. 3 → 18 uur]
  - Genderen, J. van & W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek* (Kampen: Kok, 1993²), 17-119, 143-161. [122 p. cat. 2/3 → 20 uur]
  - Muis, J., 'Dogmatiek', in: Willem J. van Asselt e.a. (eds.), *Wat is theologie. Oriëntatie op een discipline* (Zoetermeer: Meinema, 2001), 75-91. [16 pag. cat. 2 → 3 uur]
  - Collegestof. [→ 6 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Bayer, Oswald, *Theologie*, Handbuch Systematischer Theologie 1 (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1994).
  - Brink, Gijsbert van den, *Een publieke zaak. Theologie tussen geloof en wetenschap* (Zoetermeer: Meinema, 2004).
  - Ford, David F., *Theology. A very short introduction* (Oxford: UP, 2013²).
  - Leonhardt, Rochus, *Grundinformation Dogmatik. Eine Lehr- und Arbeitsbuch für das Studium der Theologie* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2001).
  - Sauter, Gerhard, *Zugänge zur Dogmatik. Elemente theologischer Urteilsbildung* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1998).

Exegese Oude Testament 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	BaB-EOT1h
<i>Toetsvorm</i>	Exegetisch verslag, groepswerkstuk, schriftelijke toets	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week (2 hoor- en 1 werkcollege)
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Inleiding exegese , colleges Hebreeuws 1 t/m 4

- Leerdoelen* De student:
- maakt via de exegetische analyse van een korte perikoop kennis met het proces van de exegese van het OT;
  - verkrijgt inzicht in de basisprincipes van de exegese van het OT;
  - is in staat om zelfstandig een beknopt exegetisch onderzoek te doen.

Eindtermen 1 t/m 6, 13, 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges waarbij men verplicht is de stof zelfstandig voor te bereiden; elke student kan tijdens het college gevraagd worden op onderdelen een bijdrage te leveren: 9 uur

Werkcolleges 4,5 uur

Totale collegevoorbereiding: 21,5 uur (inbegrepen: de voorbereiding van de schriftelijke toets en het in groepen vervaardigen van een eindwerkstuk; dit werkstuk wordt door de docent per groep besproken)

Vervaardiging eigen exegetisch verslag (± 3.000 wrd.) over een opgegeven tekstpassage of: studie monografie: 35 uur

Toetseisen

- Schriftelijke toets over de collegestof.
- Beoordeling groepswerkstuk exegese.
- Inleveren individueel exegetisch werkstuk
→ het exegetische verslag (3.000 wrd.) moet bevatten:
  - 1) eigen beargumenteerde vertaling;
  - 2) situering in historische en literaire context;
  - 3) exegetische en theologische analyse.Perikoop ter keuze uit een lijst perikopen die door de docent wordt geleverd of op eigen aanvraag.

Aanbevolen literatuur

- Gorman, M.J., *Elements of Biblical Exegesis. A Basic Guide for Students and Ministers. Revised and Expanded Edition* (Peabody: Baker Academic, 2009, 2010).
- Stuart, D., *Old Testament Exegesis: A Handbook for Students and Pastors* (Louisville: Knox Press, 2001³).
- Talstra, E., *Oude en nieuwe lezers. Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament* (Ontwerpen deel II) (Kampen: Kok, 2002).

Bijzonderheden

De hoor- en werkcolleges OT exegese 1 en 2 worden gelijktijdig aangeboden aan het B- en C-jaar. Bij de hoorcolleges exegese OT (B- t/m E-jaar) wordt gestreefd naar een zodanige afwisseling van de collegestof dat een student in de loop der jaren in elk geval een exegese van een historische, een profetische en een poëtische/chokmatische perikoop meemaakt.

Hebreeuws 6

<i>Docent</i>	H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	BaB-He6
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	12 juni, herkansing 21 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 4 met goed gevolg afgelegd

Leerdoelen

- De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-5 verworven kennis en vaardigheden;
  - heeft basale kennis van de aard van de Bijbelse Hebreeuwse poëzie;
  - verdiept zijn kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
  - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden);
  - kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

1, 2, 8

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 15 uur (5 x 3 uur)
Zelfstudie 11 uur
Schriftelijk werkstuk 35 uur

Toetseisen

Schriftelijk werkstuk:
Een geannoteerde vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 60 verzen, door de docent op te geven).

Tentamen:

- Herhaling van de stof van Hebreeuws 1-5.
- Hand-out Bijbels Hebreeuwse poëzie.

- Baasten, M.F.J. & W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws* (Leiden: Brill, 2012), Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (werkwoord 161-180).
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen (Leiden: Brill, 2012).
- Schnittjer, Gary E., *Biblical Hebrew Vocabulary Builder: Terms Used Ninety-nine to Fifty Times* (ScriptureWorkshop.com, 2011), section twenty-three (<http://scriptureworkshop.com/bh/vocab.html>).
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 60 verzen).

Te gebruiken Zie onder [Hebreeuws 4](#).

Nieuwe Testament 1

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakccode</i>	BaB-NT1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	3 juli, herkansing 28 augustus	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 5 voldoende hebben afgerond

Leerdoelen De student:

- kan de eigen aard van het Nieuwe Testament als tweede deel van de Bijbel en de gereformeerde theologische uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Nieuwe Testament omschrijven;
- kan uiteenzetten wat de elementaire inleidingsvragen per nieuwtestamentisch Bijbelboek (Evangeliën, Handelingen, Brieven, Openbaring) zijn en deze op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren;
- kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Nieuwe Testament weergeven; dit betreft de nieuwtestamentische canon in zijn geheel en in het bijzonder de synoptische evangeliën;
- kan elk van de evangeliën typeren naar zijn eigen aard, de verschillende accenten daarin per Bijbelboek benoemen en de achtergronden daarvan verklaren;
- is in staat om de inhoud van elk nieuwtestamentisch boek in hoofdlijnen te reproduceren;
- weet waar hij materiaal voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden;
- maakt initieel kennis met de nieuwtestamentische apocriefen (m.n. apocriefe evangeliën).

Eindtermen 1, 2, 4, 5, 15 t/m 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges 9 uur
 Werkcolleges 9 uur
 (colleges n.a.v. enkele belangrijke canonieke kwesties. Specifieke aandacht krijgen het synoptisch vraagstuk en nieuwere inzichten in de ontstaansgeschiedenis van de evangeliën. In de werkcolleges worden van tevoren opgegeven artikelen besproken en oefeningen gedaan in (Griekse) tekstvergelijking. Ook wordt eenmaal een mondelinge presentatie van de canoniek van een Bijbelboek voorbereid.)
 Collegevoorbereiding 14 uur
 Zelfstudie 108 uur (voorbereiding op en verwerking van de colleges en de tentamenstof)

Toetseisen

- Bestudering van de collegestof. [→ 7 uur]
- Bestudering van de leesteksten. [→ 7 uur]
- Woude, A.S. van der (ed.), *Bijbels Handboek, 3: Het Nieuwe Testament* (Kampen: Kok, 1987), hfdst. 6. [282 p. cat. 1/2 → 69 uur]
- Versteeg, J.P., *Evangelie in viervoud. Een karakteristiek van de vier evangeliën* (Kampen: Kok, 1980 of later). [137 p. cat. 1/2 → 25 uur]

*Aanbevolen
literatuur*

- Achtemeier, P.J. e.a., *Introducing the New Testament, Its Literature and Theology* (Grand Rapids: Eerdmans, 2001).
- Aune, David E. (ed.), *The Blackwell Companion to the New Testament* (Malden/Oxford: Wiley-Blackwell, 2010).
- Bauckham, Richard, *Jesus and the Eyewitnesses. The Gospels as Eyewitness Testimony* (Grand Rapids: Eerdmans, 2006).
- Bockmuehl, Markus & Donald A. Hagner (eds.), *The Written Gospel* (Cambridge: Cambridge University Press, 2005).
- Bruggen, J. van, *Het kompas van het christendom. Ontstaan en betekenis van een omstreden bijbel* (Kampen: Kok, 2003).
- Carson, D.A. & D.J. Moo, *An Introduction to the New Testament* (Second Edition) (Grand Rapids: Zondervan, 2005).
- Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period. A Guide for New Testament Students* (Christian Classics Bible Studies) (Downers Grove: IVP Academic, 2002).
- Marksches, Chr. (ed.), *Antike christliche Apokryphen* (I. Band, Evangelien und Verwandtes) (Tübingen: Mohr Siebeck, 2012).
- Perkins, Pheme, *Introduction to the Synoptic Gospels* (Grand Rapids: Eerdmans, 2007).